

Radikal

Kürt sorununda sınır-aşan gelişmeler

MURAT YETKİN

Politika / 21/04/2012

Mesud Barzani'nin Ankara'da ve Başbakan Erdoğan'ın ise aynı saatlerde Katar'da yaptığı açıklamalar arasında iki önemli benzerlik var.

Irak'taki Kürdistan Bölgesel Yönetimi (KBY) Başkanı Mesud Barzani'nin dün Ankara'da ve Başbakan Tayyip Erdoğan'ın hemen hemen aynı saatlerde Katar'da yaptığı açıklamalar arasında iki önemli benzerlik vardı. Birinci benzerlik her ikisinin de PKK'ya açıkça silah bırakma çağrısı yapmasıydı. Burada yeni bir şey olmadığı söylenebilir; neticede her iki lider de daha önce değişik zamanlarda bu çağrıda bulundular.

Bu defa farkın zamanlamada ve hangi gelişmeler dizisinin zinciri olarak dile getirildiğinde olduğu söylenmeli. Şöyle ki, Barzani Türkiye'ye uzun bir ABD seyahatinin ardından geldi. Vaşington'da ABD Başkanı Barack Obama, yardımcısı, dışişleri ve savunma bakanları ile görüşmüştü; bu neredeyse bir devlet başkanı ağırlamasıydı. O görüşmede Barzani'nin bölgesel başkenti Erbil ile Şii-Arap Nuri Maliki başbakanlığındaki merkezi hükümetin merkezi Bağdat arasındaki gerilim de ele alınmıştı. Barzani, Maliki tarafından mahkemeye çıkarılmak üzere geri istenen Sünni-Arap Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tark Haşimi'yi Erbil'de korumaya almıştı. Barzani ABD için yola çıkar çıkmaz Haşimi de -muhtemelen başına bir şey gelmesin diye- Katar'a, oradan Suudi Arabistan'a gitmişti; halen İstanbul'da kalıyor. Yani Barzani, bir yanda ABD petrol devi Exxon'un da taraf olduğu petrol hakları, diğer yanda İran'ın yakından vaziyet ettiği Irak'taki Şii-Sünni gerilimi ve doğal olarak kendi Kürdistan bölgesinin geleceği konusunda giderek uluslar arası önemi artan bir aktör haline geliyor.

Aynı yüksek protokol kabulünü Türkiye'de de gördü Barzani. Perşembe günü İstanbul'da Erdoğan (ki heyetinde MİT Müsteşarı Hakan Fidan da vardı) ardından dün de Ankara'da Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile görüştü. Buna ek olarak BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş ile görüştü. Demirtaş bu görüşme öncesinde Barzani'nin yükselişini ABD ve Türkiye'nin 'Kürtlere ortak lider çıkarma' çabası olarak kınamıştı; bu BDP'nin ve onunla aynı tabanı paylaşan PKK'nın Kürtlerin meşru lideri olarak Abdullah Öcalan'ı görme siyasetiyle çelişen bir durumdu.

Dolayısıyla, Barzani'nin bütün bu süreç ve görüşmelerin ardından; 1- Türkiye'nin izlediği yeni (PKK ile mücadele, BDP ile müzakere) Kürt siyasetine destek vermesi, 2- PKK'ya silah bırakma çağrısı yapması, 3- PKK'nın kendi topraklarından Türkiye'ye saldırmasına izin vermeyeceğini söylemesi önem taşıyor.

Barzani ile hemen hemen aynı saatlerde Katar'da konuşan Erdoğan da, silah bırakma çağrısına, bırakmadan görüşmenin olmayacağı vurgusunu ekleyerek yeni imkânlara kapı aralamış görünmektedir.

Avukatın itirafları

Bu arada, Türkiye'de Kürt sorununa ilişkin ilginç gelişmeler de gözlenmektedir. Öcalan'ın İmralı avukat grubunun önde gelen isimlerinden İrfan Dünder'ın itiraf yasasından yararlanmak istediğinin son KCK soruşturmasıyla ortaya çıkması ilginçtir. Dünder'ın Öcalan'ın mesajının avukatlar tarafından hangi yollarla PKK'ya aktarıldığını söylediğini öğreniyoruz. Bunların devlet güvenlik birimlerinin bilmediği ayrıntılar olduğunu

sanmak saflık olacaktır. Ancak devlet birimleri PKK'ya bu kadar zamandır kendilerinden sakladıklarını düşündükleri bu ve başka henüz öğrenemediğimiz yöntemlere Vakıf olduklarını, adeta 'sobe' der gibi bildirmektedir. Bu PKK ve BDP üzerindeki psikolojik baskıyı arttırıcı bir gelişmedir.

Erdoğan ile Barzani demeçleri arasındaki ikinci benzerlik, ikisinin de Irak'ın toprak bütünlüğüne vurgu yapmış olmasıdır. Toprak bütünlüğü vurgusu, nerede, kim tarafından yapılırsa yapılsın, tersinden duyulan endişeyi akla getirir. Bu mesajın muhatabının yalnızca Maliki değil, İran olduğu da düşünülmelidir; Irak'taki Kürdistan bölgesinin Irak'tan kopması durumunda Türkiye ile dostluk araması eşyanın tabiatı gereği ise, o resimde PKK'nın yer almasına ne kadar izin verileceği, PKK'nın o duruma nasıl tepki vereceği de meşru sorulardır. Barzani'nin evine dönmesinin ardından Kürt sorununda yaşanacak yeni gelişmeler yakından izlenmeyi hak edecek gibi görünüyor.